

Зміст

<i>1. Управління активами інституційних інвесторів та адміністрування НПФ.</i>	
<i>Загальні результати</i>	<i>2</i>
<i>2. Результати діяльності з управління активами НПФ</i>	<i>3</i>
<i>2.1. Кількість НПФ та КУА, що управляють їхніми активами</i>	<i>3</i>
<i>2.2. Активи НПФ в управлінні КУА та сукупні активи пенсійних фондів</i>	<i>3</i>
<i>3. Результати діяльності з адміністрування НПФ</i>	<i>5</i>
<i>3.1. Кількість учасників, вкладників, пенсійних контрактів</i>	<i>5</i>
<i>3.2. Пенсійні внески і виплати</i>	<i>6</i>
<i>3.3. Структура активів НПФ в управлінні</i>	<i>7</i>

1. Управління активами інституційних інвесторів та адміністрування НПФ. Загальні результати

Кількість учасників ринку

Компанії з управління активами (КУА)

У 1-му кварталі 2021 року загальна кількість **компаній з управління активами** зросла на три, до **306**.

Протягом січня-березня було створено 8 нових КУА, 5 – припинили свою діяльність.

278 КУА мали в управлінні від одного до 62-х фондів, а майже 99% таких КУА управляли принаймні одним венчурним ІСІ.

Адміністратори недержавних пенсійних фондів (АНПФ)

Кількість АНПФ у 1-му кварталі 2021 року не змінилася: 19. Серед них було 6 компаній, які здійснювали винятково діяльність із адміністрування НПФ, решта – суміщали її з управлінням активами.

Інститути спільного інвестування (ІСІ)

У 1-му кварталі 2021 року було зареєстровано 66 нових ІСІ, а нормативів досяг 61 фонд.

Загальна кількість **ІСІ, які досягли нормативу мінімального обсягу активів (сформованих)**, зростала 14-й квартал поспіль і на кінець березня становила **1523** (+3.0% за 1-й квартал).

Недержавні пенсійні фонди (НПФ)

Кількість **НПФ в управлінні** станом на 31.03.2021 року становила **57** (без урахування корпоративного фонду НБУ), у тому числі 47 відкритих, 4 корпоративних та 6 професійних. Всього активами НПФ управляли 34 КУА.

Страхові компанії (СК)

Кількість **СК, що передали свої активи в управління КУА**, та кількість КУА, що надавали такі послуги, у 1-му кварталі 2021 року не змінилася: станом на 31.03.2021 **одна** така компанія продовжувала управляти активами **двох** СК.

Активи в управлінні та ВЧА

Усі інституційні інвестори

Сукупні активи в управлінні КУА зросли на 5.8% за 1-й квартал і станом на 31.03.2021 року сягнули **449 426 млн грн**. Приріст за останні 12 місяців вони прискорили до 25.2%.

Інститути спільного інвестування (ІСІ)

Загальні активи усіх ІСІ в управлінні, включно з тими, які ще не досягли нормативу, у 1-му кварталі 2021 року також зросли на 5.8%, а за останній рік – на 22.5%. Станом на 31.03.2021 вони становили **447 262 млн грн**.

Активи діючих ІСІ, що досягли нормативу мінімального обсягу активів (сформованих), станом на 31 березня 2021 року досягли **441 172 млн грн**. За 1-й квартал вони зросли на 6.5%, а за рік – на 23.6%.

Сукупний чистий рух капіталу у відкритих ІСІ у 1-му кварталі 2021 року був позитивним упр'яте поспіль і сягнув безпрецедентних **60.5 млн грн**. Річний чистий притік до сектору також мав максимальним за його історію: **+75.0 млн грн**.

Вартість чистих активів усіх сформованих ІСІ станом на 31.03.2021 сягнула **339 946 млн грн**. У 1-му кварталі вона зросла на 5.6%, а за рік – на 23.9%.

Недержавні пенсійні фонди (НПФ)

Активи НПФ в управлінні КУА у січні-березні 2021 року зросли до 3.7%, а за останні 12 місяців – на 20.7%. Станом на 31.03.2021 вони досягли **1 996 млн грн**.

Страхові компанії (СК)

Активи СК в управлінні КУА зменшилися на 1.5% за 1-й квартал 2021 року, але зросли на 28.2% за рік і на кінець березня дорівнювали **168 млн грн**.

2. Результати діяльності з управління активами НПФ

2.1. Кількість НПФ та КУА, що управляють їхніми активами

Індустрія управління активами недержавних пенсійних фондів у 1-му кварталі 2021 року продовжувала зростати – за вартістю активів фондів. Кількість професійних учасників цього ринку несуттєво зменшилася: за даними УАІБ на 31.03.2021, **компаній, які управляли активами НПФ, було 34**, із яких 31 КУА управляла активами 47-ми

відкритих НПФ, 4 – активами 4-х корпоративних НПФ та 6 – активами 6-ти професійних НПФ. Всього на кінець березня 2021 року було **57 пенсійних фондів** в управлінні¹ (табл. 1).

Таким чином, відкриті НПФ становили понад 82% загальної кількості пенсійних фондів в управлінні.

Таблиця 1. Кількість НПФ в управлінні КУА за видами фондів у 1-му кв. 2021 року та її зміна за рік

Вид НПФ	31.03.2020	31.12.2020	31.03.2021	Зміна за 1-й квартал 2021	Зміна за рік
Відкриті	48	47	47	0.0%	-2.1%
Корпоративні	6	6	4	-33.3%	-33.3%
Професійні	6	6	6	0.0%	0.0%
Всього	60	59	57	-3.4%	-5.0%

* Без урахування корпоративного пенсійного фонду НБУ.

2.2. Активи НПФ в управлінні КУА та сукупні активи пенсійних фондів

Сукупні активи усіх НПФ, включно з КНПФ НБУ, за даними УАІБ та корпоративного фонду Нацбанку, збільшилися до **3 628 млн грн**, тобто за 1-й квартал 2021 року вони зросли на **2.8%** (після +0.6% за попередній квартал, +16.8% за останні 12 місяців). Цьому сприяло подальше збільшення кількості учасників НПФ на 0.4% та вкладників – на 3.5%. Крім того, сума інвестиційного доходу НПФ зросла у січні-березні на 2.6%. Це допомагало стримувати негативний вплив на динаміку обсягу

активів НПФ, викликаний перевищенням у 1.5 раза темпів зростання виплат із фондів над темпами приросту внесків до них: пенсійні виплати збільшилися на 3.9% за 1-й квартал 2021 року, а внески – на 2.6%.²

У сукупному обсязі активів пенсійних фондів частка КНПФ НБУ за січень-березень 2021 року зменшилася з 45.5% до 45.0% (рис. 1), адже його активи у цей період зростали повільніше, ніж решти НПФ у цілому (+1.7%).

Рис. 1. Розподіл кількості НПФ та вартості їхніх активів в управлінні КУА за видами фондів станом на 31.03.2021 р.

¹ Без урахування корпоративного пенсійного фонду НБУ.

² За даними НКЦПФР.

Таблиця 2. Вартість активів НПФ в управлінні КУА за видами фондів у 1-му кв. 2021 року та її зміна за рік

Вид НПФ	31.03.2020		31.12.2020		31.03.2021		Зміна активів НПФ в управлінні за 1-й квартал 2021 року, %	Зміна за рік, %	Зміна за рік, млн грн	Середній розмір фонду на 31.03.2021, млн грн
	Активи, млн грн	Кількість НПФ, щодо яких подано звітність	Активи, млн грн	Кількість НПФ, щодо яких подано звітність	Активи, млн грн	Кількість НПФ, щодо яких подано звітність				
Відкриті	1 233.1	46	1 450.1	46	1 518.7	45	4.7%	23.2%	285.6	33.7
Корпоративні	279.9	4	322.6	3	322.9	3	0.1%	15.4%	43.0	107.6
Професійні	140.5	6	151.5	6	154.4	6	1.9%	9.9%	13.9	25.7
Всього*	1 653.4	56	1 924.2	55	1 995.9	54	3.7%	20.7%	342.5	37.0
КНПФ НБУ	1 453.1	1	1 605.8	1	1 632.3	1	1.7%	12.3%	179.2	-
Разом**	3 106.5	57	3 529.9	56	3 628.3	55	2.8%	16.8%	521.8	66.0

* Без урахування корпоративного пенсійного фонду НБУ.

** Станом на 31.03.2020 - за даними Нацфінпослуг, починаючи з 31.12.2020 - за даними звітів КУА щодо НПФ в управлінні та даними КНПФ НБУ.

Активи недержавних пенсійних фондів в управлінні КУА у 1-му кварталі 2021 року, за даними УАІБ, зросли на **3.7%** (після +0.6% у 4-му кварталі 2020-го, +20.7% за останні 12 місяців) і станом на кінець березня сягнули **1 996 млн грн** (без КНПФ НБУ). Частка відкритих НПФ за вартістю активів в управлінні становила **76.1%** (на початку року – понад 75%).

Відносно найбільше у 1-му кварталі 2021 року зросли активи **відкритих** НПФ: +4.7% у січні-березні (після +0.6% у жовтні-грудні 2020-го). За останній рік вони збільшилися на 23.2% – також найбільше серед секторів НПФ за видами фондів. На кінець березня 2021 року активи відкритих пенсійних фондів в управлінні сягнули **1 519 млн грн**. При цьому, кількість фондів у цьому секторі, щодо яких отримано звітність, у березні була на один меншою, ніж у кінці минулого року.

У **професійних** пенсійних фондах активи в управлінні були другими за квартальним темпом

зростання (+1.9% за 1-й квартал 2021, після +1.0% за 4-й квартал 2020-го), а їхній річний приріст залишався найменшим серед секторів НПФ – +9.9%. Обсяг цих фондів на кінець березня становив **154 млн грн**.

Корпоративні НПФ в управлінні КУА (без КНПФ НБУ) зросли на 0.1% за 1-й квартал 2021 року (після +0.2% за 4-й квартал 2020-го) і станом на кінець березня активи цих НПФ залишалися на рівні **323 млн грн**. За рік у березні вони додали 15.4%.

Найбільшими за середнім обсягом активів в управлінні на 31.03.2021 залишалися **корпоративні** НПФ, причому умовний середній фонд серед них був утричі більшим, ніж середній відкритий НПФ і учетверо – ніж середній професійний: 107.6 млн грн проти 33.7 млн грн та 25.7 млн грн відповідно. Діючих фондів цього виду на кінець 2020 року, щодо яких отримано звітність, залишалось найменше – три, як і на початку року. Ще один фонд із 4-х корпоративних НПФ, що перебували в управлінні КУА, мав активи, що були близькі до нуля.

3. Результати діяльності з адміністрування НПФ

3.1. Кількість учасників, вкладників, пенсійних контрактів

За 1-й квартал 2021 року 17 адміністраторів подали до УАІБ дані щодо 55-ти пенсійних фондів, що становили 98% усіх НПФ, які адмініструються членами Асоціації (та 96% усіх НПФ в управлінні членів УАІБ).

Кількість учасників цих НПФ на кінець березня 2021 року налічувала **871.2 тис. осіб**. У 54-х фондах, щодо яких наявні дані також і на початок

року, учасників у січні-березні побільшало майже на 4 тис. осіб (0.5%).

Серед учасників усіх вищезазначених 55-ти НПФ 57.8% становили чоловіки, 42.2% – жінки. Найбільшими підкатегоріями були особи у віці від 25 до 50 років у кожній групі, які разом становили майже 55% усіх учасників НПФ (рис. 2).

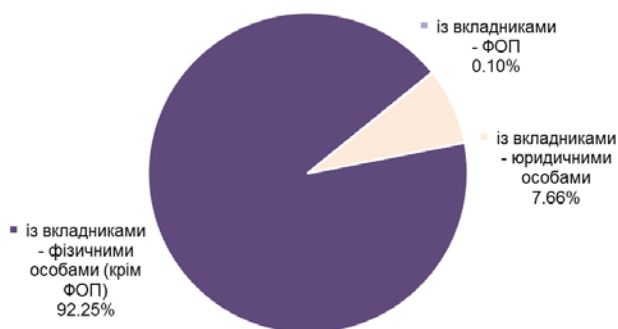

Рис. 2. Розподіл кількості учасників НПФ за статтю та віком станом на 31.03.2021 р.

Кількість вкладників НПФ, що відзвітували за 1-й квартал 2021 року, становила **81.4 тис. осіб**. За січень-березень вкладників-фізичних осіб побільшало ще майже на 3 тис. осіб (після +3.1 тис. осіб жовтень-грудень 2020 року). У 54-х фондах, щодо яких наявні дані також і на початок року, кількість вкладників у січні-березні загалом зросла на 3.1 тис. осіб (4.5%).

Загальна **кількість пенсійних контрактів** цих фондів у березні 2021 року досягла 87.3 тис. шт. Станом на 31.03.2021 97.5% вкладників 55-ти НПФ в адмініструванні членів УАІБ – фізичні особи, із якими укладено 92.2% усіх пенсійних контрактів, або 80.6 тис. шт. (рис. 3). У 54-х фондах, щодо яких наявні дані також і на початок року, вона зросла за 1-й квартал на 3.1 тис. шт. (4.2%).

Пенсійні контракти станом на 31.03.2021

Вкладники НПФ станом на 31.03.2021

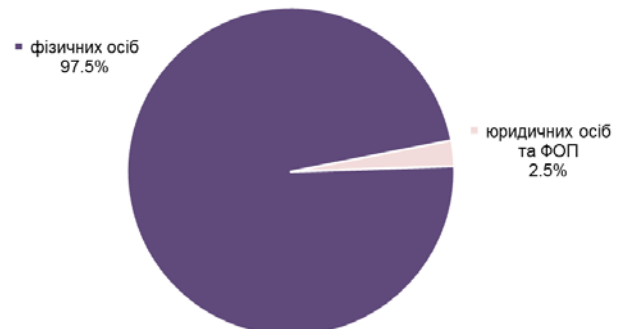

Рис. 3. Розподіл кількості вкладників НПФ та укладених пенсійних контрактів за категоріями станом на 31.03.2021 р.

3.2. Пенсійні внески і виплати

Пенсійні внески, які за 1-й квартал 2021 року надійшли до 55-ти НПФ, щодо яких подано звіти, становили **48.2 млн грн**. Із них 57.2% відрахувань були на користь чоловіків, 42.8% – на користь жінок, а найбільші дві підкатегорії з обох груп (25-50 років) забезпечили 75% квартальних внесків (рис. 4). Станом на 31.03.2021, ці фонди загалом отримали

1 435.3 млн грн пенсійних внесків, із яких 59.3% – від юридичних осіб, решта 40.7% були сплачені фізичними особами або переведені до фондів із інших фінустанов.

У 54-х фондах, щодо яких наявні дані також і на початок року, сума пенсійних внесків у січні-березні зросла на 48.0 млн грн, або на 3.5%.

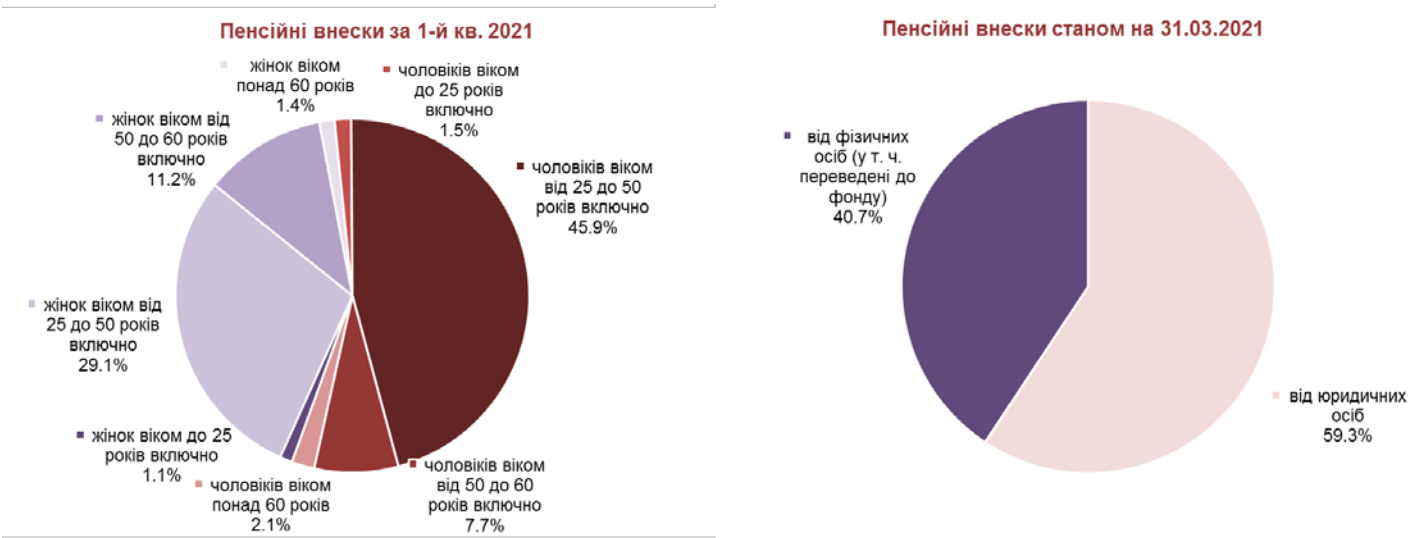

Рис. 4. Пенсійні внески до НПФ за 1-й квартал 2021 року і станом на 31.03.2021 р.

Пенсійні виплати із усіх проаналізованих 55-ти НПФ за 1-й квартал 2021 року становили майже **17 млн грн**. Із них одноразових виплат було близько 60%, на визначений строк – третина, а 7.4% – це перерахування до банків, страховиків або інших НПФ (рис. 5). Станом на 31.03.2021, ці пенсійні фонди виплатили або перерахували іншим фінансовим

установам **513.9 млн грн**, із яких майже 70% були одноразовими, 15.6% – виплати на визначений строк, а решта 14.6% становили перерахування до інших фінустанов.

Для 54-х фондів, щодо яких наявні дані також і на початок року, сума пенсійних виплат за січень-березень зросла на 16.9 млн грн, або 3.5%.

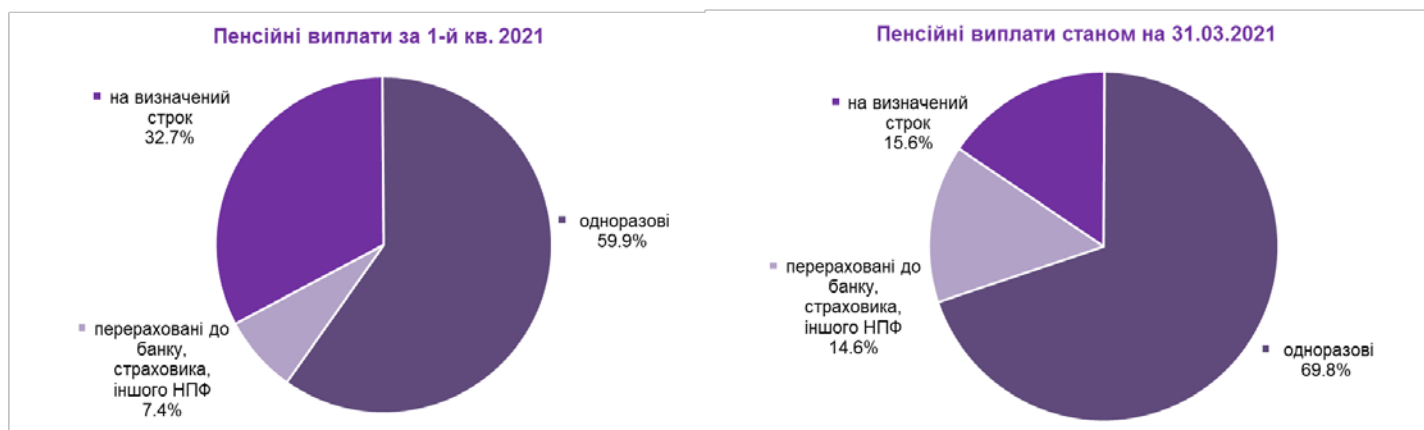

Рис. 5. Пенсійні виплати з НПФ за 1-й квартал 2021 року і станом на 31.03.2021 р.

Загальна сума пенсійних коштів на індивідуальних пенсійних рахунках учасників, тобто чисті активи 55-ти НПФ в адмініструванні членів УАІБ, що відзвітували, на 31 березня 2021 року становила **2 000.8 млн грн.** ЧВА 54-х фондів, щодо яких наявні дані також і на початок року (у березні – 1 966 млн грн), за 1-й квартал збільшилася на 52.2 млн грн (2.7%).

Сума прибутку від інвестування їхніх активів станом на 31 березня 2021 року зросла до **1 079.4 млн грн** за весь період їхньої діяльності. Інвестиційний прибуток 54-х фондів, щодо яких наявні дані також і на початок року (у березні – 1 061 млн грн), за 1-й квартал зріс на 21.0 млн грн (2.0%). Таким чином, більше половини приросту ЧВА

цих НПФ було забезпечено додатковими (чистими) внесками.

Згідно з Інформацією про стан і розвиток недержавного пенсійного забезпечення України станом на 31.03.2021, опублікованою НКЦПФР³, **середньозважений показник зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів за рік у березні становив +11.7%** (після +11.4% станом на 31.12.2020). Таким чином, середня доходність НПФ була дещо вищою у порівнянні з житловою нерухомістю (+11.2%), однорічними ОВДП (+10.7%), річними строковими депозитами у гривні (+10.8%), в іноземній валюті (+1.4-6.3% за вкладками у доларах США і євро відповідно) та у золоті (+5.8%), а також значно перевищила рівень інфляції (8.5%)⁴.

3.3. Структура активів НПФ в управлінні

У структурі активів НПФ в управлінні КУА частка **цінних паперів** у 1-му кварталі 2021 року несуттєво скоротилася: із 62.2% на початку січня до **61.6%** у березні (рис. 6). Це було зумовлено відносно слабшим зростанням сукупної вартості інвестицій пенсійних фондів в інструменти ринків капіталу порівняно з усіма активами в цілому (+3.4%

проти +4.3%), на тлі збільшення «інших» активів у 3.6 раза, з низької бази. Обсяг інвестицій у фондові інструменти усіх НПФ в адмініструванні АНПФ - членів УАІБ за останні 12 місяців станом на кінець березня збільшився на 36.7%, а їхня частка в активах цих фондів – на 7 проц. п.

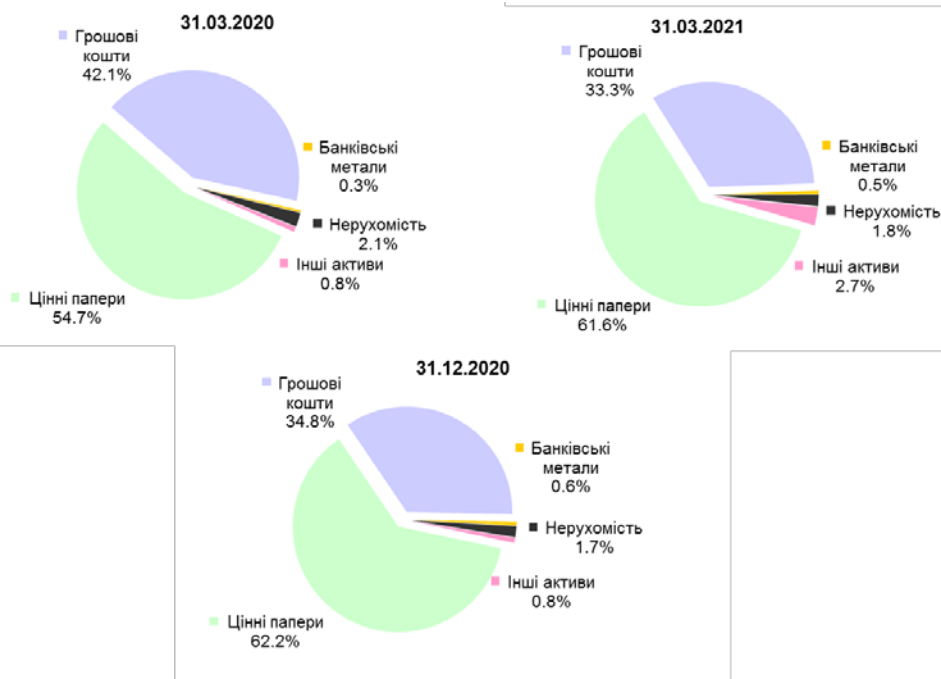

Рис. 6. Динаміка структури агрегованого портфеля НПФ (без КНПФ НБУ) у 1-му кв. 2021 р. та за рік

(Станом на 31.03.2020 та на 31.12.2020 - за даними звітів КУА щодо НПФ в управлінні, на 31.03.2021 - за даними звітів АНПФ щодо НПФ в адмініструванні.)

³ https://www.nssmc.gov.ua/wp-content/uploads/2021/06/npf_1_kv-2021.doc

⁴ Інфляція розрахована за даними Державної служби статистики України, доходність нерухомості у гривні – за даними щодо вартості житлової

нерухомості у Києві на порталі «Столична нерухомість»: <http://100realty.ua>; доходність депозитів – за даними банків, доходність ОВДП – за даними НБУ.

Кошти на банківських рахунках (у тому числі депозитних) у 1-му кварталі 2021 року залишалися другою найбільшою складовою усіх секторів НПФ. У фондах в адмініструванні членів УАІБ у січні-березні їх обсяг загалом майже не змінився, хоча

у відкритих фондах вони дещо зросли, а у професійних – суттєво скоротилися. Врешті, частка грошей в активах цих НПФ зменшилася з 34.8% на початку 2021 року до **33.3%** у березні.

Таблиця 3. Структура активів НПФ в управлінні КУА у розрізі видів фондів станом на 31.03.2021 р., млн грн

Вид НПФ	Цінні папери	Грошові кошти	Банківські метали	Нерухомість	Інші активи
Відкриті	913.6	527.6	10.5	28.6	49.7
Корпоративні	208.3	113.9	0.0	0.0	0.7
Професійні	114.9	27.8	0.0	7.0	4.6
Всього	1 236.8	669.3	10.5	35.6	55.1

Для всієї індустрії НПФ, з урахуванням корпоративного фонду НБУ, у 1-му кварталі 2021 року вага **цінних паперів** в активах також зменшилася: із 58.1% до **57.9%** (рис. 7). Обсяг фондових активів усіх НПФ у цілому збільшився на 2.7%, у той час як сукупні активи – на 3.1% – завдяки стрімкішому зростанню активів у нерухомості (+3.8%) та в інших інвестиціях і дебіторській заборгованості (учетверо).

Кошти у банках зросли тільки на 0.3%, тож на цьому тлі їхня вага в активах усіх НПФ у січні-березні 2021 року понизилася з 38.7% до 37.7%.

Активи у банківських металах зменшилися на 4.8%, але через їх традиційно малий обсяг це майже не вплинуло на зміни у структурі активів НПФ у цілому.

За останній рік сукупна вартість вкладень усіх НПФ у цінних паперах у цілому збільшилася на 31.8%, що на тлі загального приросту активів фондів на 17.2% за цей час збільшило вагу перших за цей час на 6.5 проц. п.

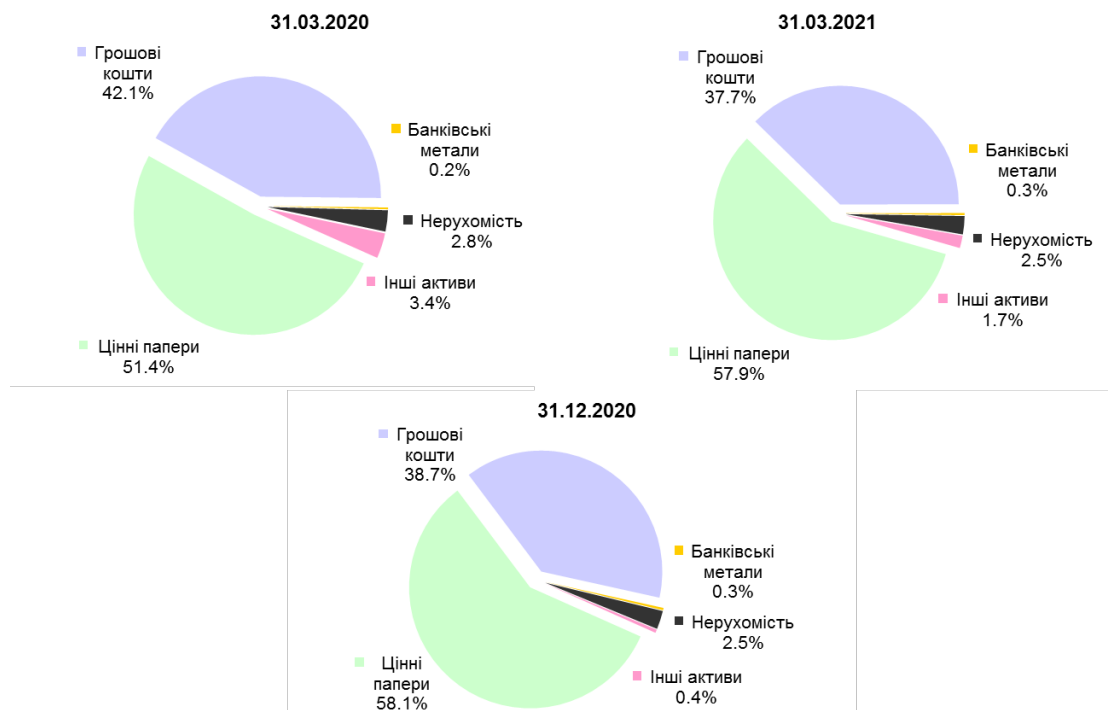

Рис. 7. Динаміка структури агрегованого портфеля НПФ (із КНПФ НБУ) у 1-му кв. 2021 р. та за рік

(Станом на 31.03.2020 та на 31.12.2020 - за даними звітів КУА щодо НПФ в управлінні, на 31.03.2021 - за даними звітів АНПФ щодо НПФ в адмініструванні.)

Що стосується окремих інвестиційних інструментів серед цінних паперів, зведений портфель НПФ в адмініструванні членів УАІБ у **державних облігаціях** (у т. ч. ОВДП) збільшився на 0.7%, до понад 918 млн грн станом на 31.03.2021. Їхня частка в активах цих НПФ, відповідно, залишалася найбільшою серед фінансових інструментів – 45.7% у березні (після 47.3% на початку 2021 року, рис. 8). Популярність ОВДП як основного інструмента збереження і примноження коштів пенсійних фондів підтримувалася підвищеними ставками за державними запозиченнями, на тлі економічної кризи, що триває, та найнижчими ризиками у порівнянні з іншими інструментами.

Активи в **муниципальних облігаціях**, як і раніше, у березні 2021 року були тільки в НПФ в адмініструванні членів УАІБ і за 1-й квартал вони

зросли до 105 млн грн, але тільки на 1.5%, що було майже утричі повільніше за активи цих пенсійних фондів у цілому, тож частка цих інструментів тут зменшилася із 5.4% до 5.2%.

Зведений портфель **облігацій підприємств** в активах цих НПФ у січні-березні зріс на 15.7%, до 171 млн грн, а його вага підскочила з 7.7% до 8.5%.

Акції, що залишалися найменш цікавим для НПФ інструментом і в їхніх активах сукупно коштували на кінець березня 2021 року всього 43 млн грн, збільшилися за сукупною вартістю за 1-й квартал на 26.6%, в умовах зростання українських фондових індексів на 3.5-15.9% за цей період. Їхня частка в активах НПФ в адмініструванні членів УАІБ зростає з 1.8% на початку січня до 2.1% у кінці березня.

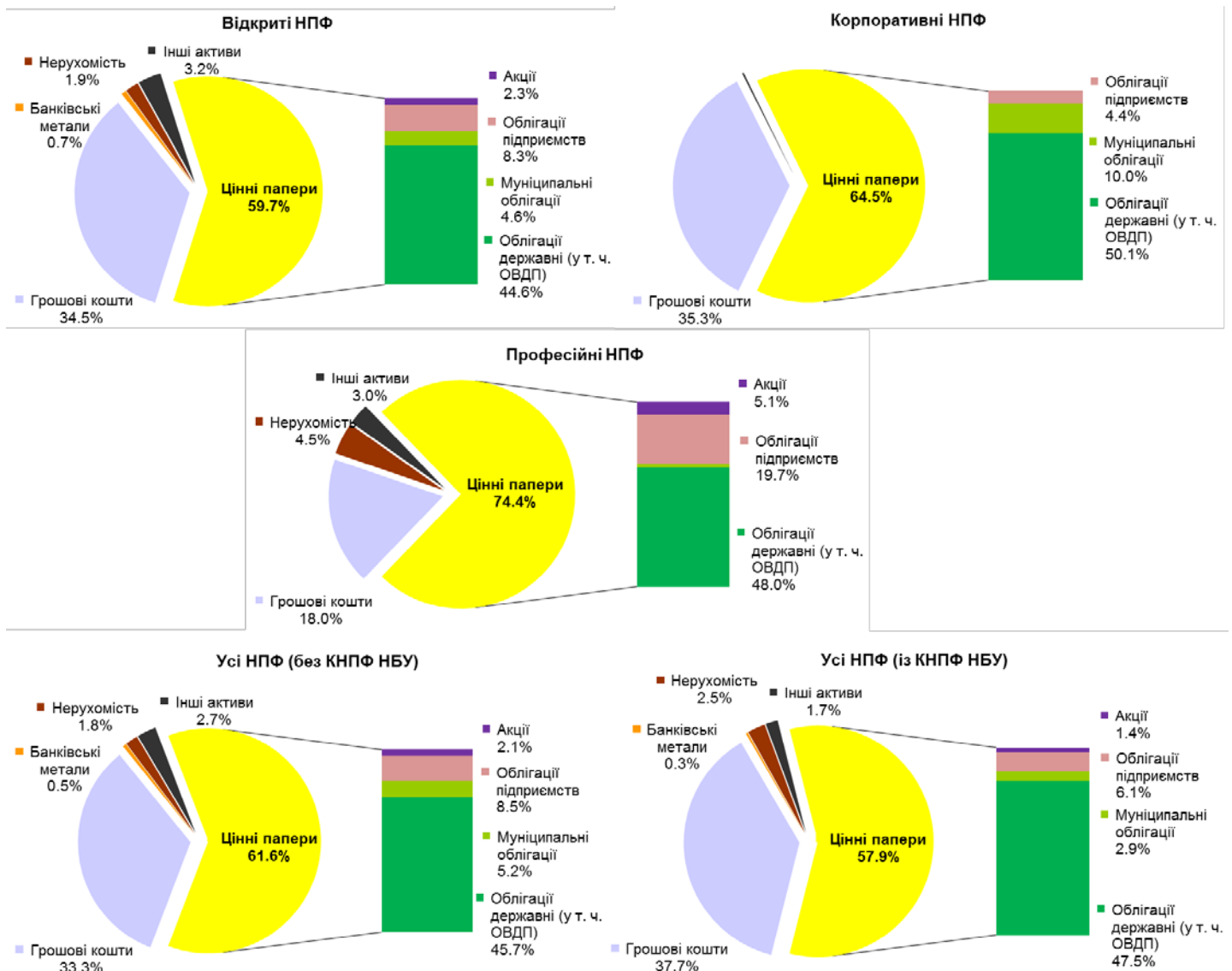

Рис. 8. Структура активів НПФ у розрізі видів фондів станом на 31.03.2021 р.

Нерухомість, як і раніше, на кінець березня 2021 року мали у своїх активах тільки *відкриті* та *професійні* НПФ, на загальну суму майже 36 млн грн. Підвищення цін на нерухомість сприяло збільшенню цих активів на 10.3% порівняно з початком року – за рахунок відкритих фондів, у той час як у професійних її сукупна вартість не змінилася (7 млн грн). Врешті, частка нерухомості в активах усіх НПФ (окрім фонду НБУ) зросла із 1.7% на початку року до 1.8% у березні, а, зокрема, у *відкритих* НПФ – із 1.7% до 1.9%, у той час як у *професійних* – зменшилася із 4.6% до 4.5%.

Банківські метали на 31.03.2021, як і раніше, були в активах тільки *відкритих* НПФ, де їхня сукупна вартість зменшилася на 4.8% за 1-й квартал, на тлі подальшого зниження ціни золота у продовження спаду наприкінці минулого року. А проте активи у банківських металах традиційно були незначними (10 млн грн) і їхня вага змінилася у січні-березні несуттєво: із 0.8% до 0.7% у відкритих фондах і з 0.6% до 0.5% в активах усіх НПФ у цілому (окрім фонду НБУ).

Додаткова інформація про ІСІ на сайті УАІБ:

- [Ринок у цифрах](#)
- [Компанії та фонди](#)